

ЩАСЛИВОЇ ДОРОГИ, ВИПУСКНИКИ!

За інженерні кадри

Газета видається
з лютого 1981 року.

ПРОЛЕТАРІ ВСІХ КРАЇН, ЄДНАЙТЕСЯ!

ОРГАН ПАРТКОМУ, РЕКТОРАТУ, ПРОФКОМІВ ТА КОМІТЕТУ
КОМСОМОЛУ ВІННИЦЬКОГО ПОЛІТЕХНІЧНОГО ІНСТИТУТУ

Ціна 1 коп.

№ 25 (220)

П'ятниця, 26 червня 1987 року

Виходить раз
на тиждень

ЗАВТРА ІНСТИТУТ УРОЧИСТО ПРО-
ВОДЖАЄ В САМОСТІЙНЕ ТРУДОВЕ
ЖИТТЯ 950 СВОЇХ ВИХОВАНЦІВ. У
НАРОДНЕ ГОСПОДАРСТВО ПРИХО-
ДИТЬ МОЛОДА ЗМІНА — ІНЖЕНЕРИ
З 12 СПЕЦІАЛЬНОСТЕЙ, ОСОБЛИВО
НЕОБХІДНИХ НИНІ ДЛЯ РОЗВ'ЯЗАН-
НЯ ЗАВДАНЬ ПРИСКОРЕННЯ НАУКО-
ВО- ТЕХНІЧНОГО ПРОГРЕСУ КРАЇНИ.

У ПАРТКОМІ ІНСТИТУТУ

На черговому засіданні парткому заслухано звіт ректора інституту І. В. Кузьміна про хід виконання постанов парткому від 21 жовтня 1986 р. та бюро Ленінського райкому партії від 13 листопада 1986 р. Відзначено, що під керівництвом партійної організації інституту ректоратом зроблені висновки із згаданих рішень, а також зауважень народних контролерів вузу. Проведено певну роботу по перебудові науково-дослідницької і дослідно-конструкторської діяльності інституту й СКТБ «Модуль». В СКТБ зміцнено кадровий склад, укрупнено науково-дослідницьку роботу, налагоджуються більш тісні контакти з провідними кафедрами інституту.

Разом із тим відзначено, що в колективі іще не повністю нормалізовано морально-психологічний клімат, у питаннях підбору кадрів

ще не до кінця вижиті методи адміністрування, оцінки і планування наукової діяльності кафедр та факультетів ведуться старими мірками, не відповідає сучасним вимогам і рівень студентської науки.

З розглянутого питання прийнято відповідне рішення, у якому комуніста І. В. Кузьміна зобов'язано більш цілеспрямовано й активно вести роботу по виконанню рішень бюро райкому Компартії України і парткому, постанов обласного комітету народного контролю. Особливу увагу слід звернути на подальше поліпшення морально-психологічного клімату у вузі та підрозділах, викорінення адміністрування, на використання принципів гласності і демократії при управлінні та вирішенні кадрових питань.

Звіти ректора І. В. Кузьміна та секретаря парткому О. Д. Азарова про виконан-

ня згаданих постанов вирішено заслухати на інститутських партійних зборах.

Було заслухано також інформацію директора СКТБ «Модуль» О. П. Стахова про хід виконання постанови ЦК КПРС про посилення боротьби з нетрудовими доходами. Відзначено, що певна робота у цьому напрямку ведеться. Разом із тим на «Модулі» все ще мають місце недоліки, на усунення яких повинні бути спрямовані зусилля адміністрації, партійного бюро. Зокрема, тут ще відчутні елементи зрівнялівки при оцінці трудового внеску членів колективу, що морально і матеріально відбивається на сумлінних працівниках й водночас на руку людям несумлінним.

Партійну організацію СКТБ зобов'язано взяти під неослабний контроль виконання постанови ЦК КПРС про посилення боротьби з нетрудовими доходами.

НА ВСЕ ЖИТТЯ

Хіба забудеш той сонячний день, коли, одержавши студентський квиток, уперше став до колони, очоленої інститутським прапором? Прапором, під яким ось уже від 1974 року трудиться колектив Вінницького політехнічного, долаючи одну за одною сходишки на шляху до найвищої якості підготовки спеціалістів... Хіба забудеш п'ять років

життя, проведених в інститутських лабораторіях, аудиторіях, читальних залах?.. Хіба забудеш неповторні веселі студентські свята?.. Все це уже позаду. Завтра нам вручать дипломи інженерів і настане мить прощання з інститутським прапором, з студентським життям.

А в пам'яті усе це — на завжди.

Після школи двічі пробував поступати у політехнічний. Малувато, видно, сил було тоді. Закінчив технічне училище, працював на енергопідприємстві. А відслужив в армії — поступив на підготовче відділення. Так став студентом енергофаку. Давно - давно вимріяного.

І ось уже позаду роки, коли очолював комсомольську організацію курсу, факультету. Коли товариші довірили пост заступника секретаря комітету ЛКСМУ інституту. Коли тричі проводив літо у студзагонах, а потім одержав відзнаку Батьківщини — медаль «За трудову доблесть».

Тут, в інституті, прийшли до мене винятково важливі події. Став членом партії, одержую диплом з відзнакою і призначення на Хмельницьку АЕС. А ще — одружився. Люда вчиться на третьому курсі. Звичайно, теж енергофаку. То ж хіба може наша маленька мода родина хоч будь-коли забути Вінницький політехнічний?

К. ЗАПАЙЩИКОВ.
випускник енергетичного факультету.

Цей захист дипломів був незвичайний тим, що проходив не в інститутській аудиторії, а на підприємстві. Студенти енергетичного факультету Анатолій Варема, Ірина Юрова, Марина Жабіна, Ірина Кинзерська, Лариса Єсипенко і Валентина Заїка відстоювали свої дипломні проекти в колективі Вінницького ДПЗ-18. В цьому, власне, нема нічого дивного. Ще під час практики вони розробили систему пожехоного обліку електроенергії, яка рекомендована тут до широкого застосування. Крім того, випускники рекомендували також систему обліку електроенергії для всього заводу з допомогою інформаційно-вимірювальної системи ІВСЕ-3 і системи автоматичного управління реактивною потужністю типу АСУРП, що розроблена на кафедрі електрифікації промислових підприємств міст і сільського господарства політехнічного інституту.

В дипломних проектах майбутні інженери пішли ще далі. Під загальним керівництвом кандидата технічних наук В. А. Климчука вони розробили комплексний проект системи енергозабезпечення всього заводу. Тому й природно, що цей про-

ект зацікавив керівництво ДПЗ-18. На захист прийшли головний енергетик підприємства В. І. Воробйов, його заступник по електротехнічній частині О. П. Шуляк, зав. електротехнічною лабораторією Г. О. Гув-

Виговський, майстер електроцеху по електроосвітленню Василь Костенюк, інженер-конструктор цеху промислової електроніки Євгенія Кушнір.

Керівник комплексно-

Диплом захищався на заводі

батур. До речі, товариші Шуляк і Губатий були й рецензентами проектів.

Захист проходив в обстановці ділового зацікавлення, доброзичливості і водночас жорсткої вимогливості до інженерних рішень і точного формулювання відповідей. Члени державної комісії особливо відзначили ґрунтовність знань Анатолія Варема й Ірини Юрової.

Добре захищалися також заочники політехнічного інституту, які працюють на ДПЗ-18, енергетик теплоенергетичного цеху Віктор

го проекту В. А. Климчук вважає, що захист дипломів на підприємстві повинен стати нормою. В цьому багатоглибко, як для підприємства, так і для майбутнього фахівця. Молодий випускник бачить серйозну потребу своєї роботи і це спонукає його до енергійного пошуку нестандартних рішень. Водночас, працюючи над комплексним проектом, він змушений дбати про те, щоб ці рішення тісно поєднувалися і були продовженням рішень його колег, що розвиває колективну творчість, стимулює тех-

нічну думку, посилює індивідуальну відповідальність.

З другого боку, захист диплома на підприємстві є елементом утвердження співдружності вузу і виробництва, а впровадження інститутських розробок — ластівкою взаємного довіря між ними. Ця ластівка, образно кажучи, й дозволить звити перше спільне гніздо, яким буде відкриття на підшипниковому заводі філіалу кафедри електрифікації промислових підприємств міст і сільського господарства.

Досвід захисту дипломних проектів на підприємстві дав також привід для роздумів про вдосконалення цього заходу в майбутньому. Практика, зокрема, підказує, що при комплексному проектуванні бажано мати єдиного керівника на всіх проєктантів, а не по керівнику на кожного. Ну, а при захисті дипломів бажано збирати ширшу аудиторію з працівників підприємства, щоб були на ньому всі зацікавлені служби. Це дозволить ще ґрунтовніше обговорювати й оцінювати проекти, посилить перехресний вогонь критичних зауважень і, таким чином, піднімає авторитет захисту.

В. ІВЧЕНКО.

СТУДЕНТСЬКЕ САМОВРЯДУВАННЯ

ГАРАНТОВАНО ОФІЦІЙНО

Мінвуз СРСР, Секретаріат ВЦРПС і Секретаріат ЦК ВЛКСМ прийняли постанову «Про першочергові заходи по розширенню участі студентів в управлінні вищими навчальними закладами». Новий документ надає студентам широкі і реальні можливості впливу на всі сторони життя вузу. Представники студентських комсомольських і профспілкових організацій будуть брати участь у роботі рад вузу і факультетів, приймальних, стипендіальних, атестаційних комісій і комісій по розподілу, у виборах ректора і деканів. Дум-

ка студентів буде враховуватися на атестації і виборах за конкурсом викладачів шляхом щорічної оцінки студентами їх праці. Вибори старост, заохочення і покарання студентів, відбір до аспірантури, призначення стипендій, розподіл місць у гуртожитку — всі ці питання тепер вирішуватимуться студентами.

Отже, студентські права, про які часто доводилося писати лише у майбутньому часі, гарантовані офіційно. Залишилося навчитися ними користуватися.

ИНТЕРКЛУБ

Не говорим «прощай»

52 представителя зарубежных стран получают в этом году дипломы нашего института. Среди них и посланец Сирии Асмар Фади.

Вот и настало время проститься с нашим другом, ставшим нам дорогим и родным, — Винницким политехническим институтом. Уже позади тревоги и волнения, связанные со сдачей экзаменов, защитой дипломных проектов.

Уезжая на родину, хотелось бы поблагодарить преподавателей, прежде всего кафедры русского языка,

сотрудников деканата по работе с иностранными студентами за их внимание и заботу о нас. Мы благодарны работникам деканата и профессорско-преподавательскому составу инженерно-строительного факультета за то, что они отдали нам частицу своих сердец и старались научить всему тому, что знают сами.

Ваша помощь нам — это

интернационализм в действии. Спасибо вам! Мы же будем делать все, чтобы полученные в СССР знания и умения использовать на благо своих стран и народов.

Мы не забудем тебя, Винница! Надеемся, что и ты нас не забудешь. Мы не говорим «прощай» — мы говорим: «Досвидания, Советский Союз!».

Асмар ФАДИ,
выпускник инженерно-строительного факультета.

УЧИТСЯ ВЧИТИ

ПРАЦЯ З ПІДРУЧНИКОМ

НА ЗАПИТАННЯ «Чи вмієте ви працювати з підручниками?» всі студенти дають позитивну відповідь. На жаль, це далеко не так. Як і в часи Вольтера, більшість освічених людей (це за його висловом) з книгою працювати не вміють. А надто це стосується першкурсників.

За час перебування в інституті студент повинен вивчити біля 25 тисяч сторінок різних посібників. Без сумніву, засвоїти таку кількість інформації напам'ять неможливо. Студента потрібно навчити з цього потоку вибирати «раціональне зерно». І вміти це робити теж раціонально, на наукових засадах. А воно не так просто, як може здатися на перший погляд. Стихійні методи роботи з підручником, що склалися у молоді протягом шкільних років, здебільшого не раціональні.

Отже, приступаючи до навчання науковим методам організації роботи з книгою, ми повинні перш за все з'ясувати, які ж основні завдання цієї роботи. Ось як сформулювала їх Н. К. Крупська: «Перше завдання при читанні — це з'ясувати собі і засвоїти прочитаний матеріал. Друге завдання — продумати прочитане. Третє — зробити з прочитаного необхідні для пам'яті висновки. І, накінце, четверте завдання — це дати собі звіт, чому новому навчила прочитана книга».

Як видно, читання — не бездумне «ковтання» сторінок, а активне, цілеспрямоване самоуправління пізнавальним процесом, яке вимагає від читача знання ме-

тодів мислення. Тому викладач, який хоче навчити студентів самостійно працювати з підручником, повинен вирішити із ними ряд учбово-логічних завдань. Серед них — відбір інформації на поставлене викладачем запитання; виділення основного і другорядного в навчальному тексті; складання плану тексту; робота над поняттями, закономірностями, теоретичними принципами, доказами; групування і класифікація вивчаемого матеріалу, узагальнення і мінімалізація вивченого; застосування набутих знань і їх закріплення в пам'яті.

Перш за все треба навчити читати текст. Будь-яке навчання має якусь певну дидактичну мету. Усвідомлення цієї мети тим, хто приступає до самостійної роботи з підручником, є необхідною умовою цієї роботи. Отже стимулювати пізнавальну діяльність студентів — перший педагогічний обов'язок викладача. Після цього він знайомить з алгоритмом читання навчального тексту. Алгоритм цей такий:

1. Прочитати текст повністю.
2. Поставити собі запитання «Що хотів сказати автор?»
3. Вияснити, чи збігається ваша відповідь з назвою теми тексту. Якщо так, то можна приступити до детального вивчення матеріалу.
4. Прочитати абзац навчального тексту.
5. Відповісти на запитання «Про що говориться в даному абзаці?»
6. Записати перший пункт

плану: коротко, своїми словами у вигляді називаючого речення чи запитання.

7. Прочитати новий абзац і виконати дії 5, 6.

8. Після закінчення читання таким способом всього тексту відповідати на запитання «Що є головним у даному тексті?» Чи збігається ваша теперішня відповідь з відповіддю, яку ви давали при розгляді пунктів 2—3? Якщо так, то у вас розвинулися вміння та навички виділяти головне у навчальному тексті при першому знайомстві з ним. Якщо ж між першою і другою відповідями існує розбіжність, то встановити, чому вона виникла. Внаслідок такого аналізу ви зможете виділити тезу (головне) в тексті.

9. Переглянути ще раз пункти свого плану і ті з них, які, на вашу думку, не мають зв'язку з тезою, виділити.

10. Ще раз прочитати текст і на певний пункт плану дати коротку відповідь. Відповідь записати.

11. Після всього прочитаного свій план-тези проробити по матеріалу.

12. Виділити з тексту аргументи: факти, закономірності, за допомогою яких автор доводить або виводить тезу.

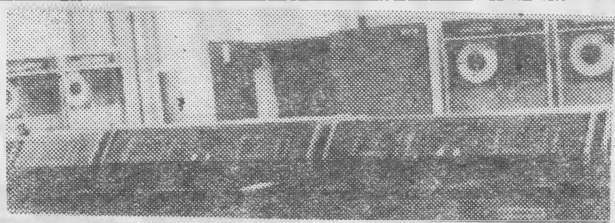
13. Зобразити у вигляді граф-дерева шлях до доказу тези. Цим самим усвідомите логічну структуру навчального матеріалу.

14. Подумайте, чи не можна викласти той же матеріал інакше, коротше? Складіть свій план його викладу.

15. Рознажіть зміст проробленого матеріалу самому собі, спочатку користуючись план-тезами, а потім по пам'яті. Після того, як, по-вашому, матеріал засвоєно, перекажіть його своєму товаришеві, вислушайте його зауваження. Після такого самоконтролю і взаємоконтролю можна твердити, що студент засвоїв матеріал свідомо.

Слід пам'ятати, що план-тези повинні бути виражені кількістю слів у 10—20 разів меншою, ніж сам текст. Якщо студент складає багатослівні план-тези, то він не розуміє матеріалу, не вміє або не хоче думати. І це є зовнішньою ознакою несумлінного ставлення до роботи.

В. ЧИЖИК,
доцент, кандидат педагогічних наук.

НТП: ЗДОБУТКИ, ПРОБЛЕМИ

ЕОМ НАБУВАЄ ІНТЕЛЕКТУ

Вчені до цих пір б'ються над складанням точної математичної моделі процесу прийняття людиною рішення. В кібернетиці з'явилася навіть аббревіатура: ЛПР («лицо, приймающее решение»). Мислительна діяльність ЛПР відноситься до явищ, які важко піддаються формалізації, тут багато що залежить від досвіду. Нерідко на допомогу приходить перевірений віками спосіб експертизи — об'єднання зусиль кількох спеціалістів для вирішення одного завдання. Такі об'єднання кількох ЛПР давно використовуються в медицині (консилиум лікарів), у спорті (судійська бригада з фігурного катання).

У наші дні почався справжній бум комп'ютерних експертних систем, — говорить проф. Д. Поспелов, зав. сектором обчислювального центру АН СРСР.

У світі створено вже біля сотні різноманітних експертних систем, які використовуються у різних галузях медицини, в експериментальній хімії, фармакології, геології, археології. Експертні системи починають впроваджуватися при автоматизації проектування і наукових досліджень, в економіці, в історії — всюди, де спеціалістам доводиться мати справу з великими об'ємами знань, що носять, як правило, неформальний характер.

Знання на відміну оданих не можна просто «перекачати» на магнітні диски ЕОМ із довідників, наукових трактатів та інших розумних книг. Їх може повідомити машинні тільки спеціаліст високої кваліфікації, експерт. У результаті в комп'ютері створюється семантична структура на зразок кристалічної решітки, тільки на стикуваннях решітки залишаються

незайняті місця. Ці місця і заповнюються так званими фреймами, що відповідають цілком певним поняттям. Виникає система, яка володіє якісно новими властивостями. Вона реагує на зміну ситуації цілком визначеним чином. Коли ж замінити декотрі ланки фреймів іншими поняттями, то оцінка ситуації і відповідно поведінка системи істотно зміняться. Метод фреймів використовується, зокрема, у системах автоматичного перекладу.

Виявилось, — говорить спеціаліст в галузі комп'ютерної лінгвістики В. Риков. — що не можна перекласти, навіть з допомогою суперЕОМ, скажімо, англійський текст абсолютно точно («одне в одне») російською мовою. Не можна, навіть якщо в машинну пам'ять будуть закладені всі словотворення, які є в словниках Ожегова і Уебстера. У кожній мові існують свої фрейми — ті невідомі описи типових ситуацій, які нерідко недоступні іноземцеві.

В. Риков проаналізував з допомогою ЕОМ 500 різних текстів: наукових, газетних, художніх і навіть з галузі юриспруденції. Виявилося, що кожний кате-

горії тексту властива індивідуальна фреймова структура, хоча всі вони набрані з одних і тих же «цеглинок» — літер, цифр і розділових знаків. Більше того, кожна категорія володіє своєю ритмікою, хвилеподібним семантичним процесом, де можна виділити домінуючі частоти. Таким чином, відкривається новий підхід до автоматизації перекладу з однієї мови на іншу. Адже коли раніше доводилося витрачати немалі машинні ресурси на пошук у кожному реченні граматичних об'єктів, скажімо, дієслів чи прикметників, то аналіз ритміки тексту істотно збагачує змістовність перекладу.

Враховуючи актуальність створення таких систем найрізноманітнішого призначення, президія АН СРСР створила спеціальну наукову раду з проблеми «Штучний інтелект».

У наші дні старими методами і підходами нові завдання не розв'язати. Могутнім прискорювачем поступального руху вперед повинен служити і постійно нарощуваний інтелектуальний потенціал наших суперЕОМ та робототехнічних комплексів п'ятого покоління.

В. ФРОЛОВ,

СЕМЕСТР ТРЕТІЙ, ТРУДОВИЙ

Вирушають загони

Навчальний рік наблизився до фінішу. Тепер — хто відпочивати до батьків, хто — в оздоровчі і спортивні табори, а найнеспокійніші — в будівельні загони.

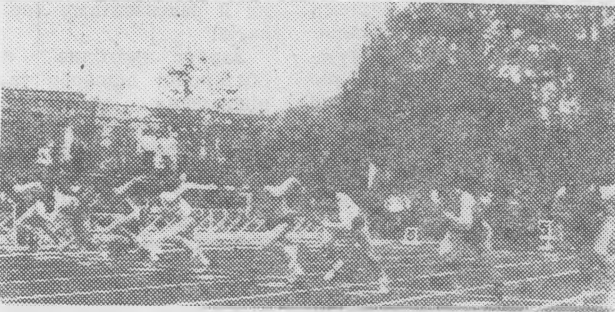
Двадцять шість таких бойових підрозділів сформував нинішнього року комітет комсомолу нашого інституту.

Першими на об'єкти соціально-культурного будівництва в Козятинський район відбули двадцять п'ять бійців інтернаціонального радянсько-кубинського загону. Переважна більшість молодих будівельників працюватиме в Тростянецькому, Оратівському, Іллінському, Липовецькому, Вінницькому та інших районах нашої області. Три підрозділи відправляються у далеку дорогу — на новобудови Тюменської області і Ямало-Ненецького національ-

ного округу. Загін «Імпульс» під керівництвом студента радіотехнічного факультету Сергія Хабази уже відбуд до місця призначення.

650 бійців студентських загонів під час третього трудового семестру мають виконати робіт майже на два мільйони карбованців.

Залишається сказати, що інститутський штаб будівельних загонів очолює нині Олександр Янченко, котрого недавно обрано заступником секретаря комітету комсомолу. Саша тільки-що захистив диплом інженера. Він сам не раз бував бійцем і комісаром на різних об'єктах комсомольської романтики, був інспектором обласного штабу студзагонів, нагороджений медаллю «За трудову відзнаку».

Редактор А. ЗАБЛОЦЬКИЙ.

